

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Provincia Siciliensis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67277](#)

PROVINCIA SICILIENSIS.

VMERAVIT Sicilię Prouincia locis sexdecim socios quadringentos triginta quinque: in Domo professa Panormitana nouem & quadraginta, uno plus in Panormitano Collegio, in Messanensi tres supra nonaginta, in Catanensi Collegio duos & viginti, totidem in Syracusano, & in Calactensi, in Collegio Montifregalis septemdecim, in Biuonensi, & Drepanitano duodeviginti, in Regino & Martalensi quatuordecim, uno plus in Menenino, in Collegio Melitensi duodecim, in domo Probationis Messanensi triginta duos, uno minus in Domo Probationis Panormitanæ, in residentia Calatanixetensi sex. Recepti in Societatem sex & viginti, nunc verò desiderantur octo.

DOMVS PROFESSA PANORMITANA.

REVNT hoc anno in Domo Professa nouem & quadraginta, Sacerdotes tres & viginti, reliqui Coadiutores. Frequentantium concursus superiorum annorum vicit frequen-
tiam, ut ne tres quidem supra vicenos confessionibus audiendis sufficerint. Multorum confessiones generales exce ptæ,

54 PROVINCIA SICILIENSIS.

et:duo religioni nomina dederunt. Restitutum æs alienū, deterriti nōnulli à cædibus, pax illustris inter duos interiecta, puellæ à parente ipso veneno destinatæ in cœnobium fuga præstata: aliæ item morbo conualescentes à Xenodochiis in ædes meretricias iterum ne redirent: aliæ ut ne meritoriae fierent, aliæ vt virorum suorum gratiam inirent, curatum est. Cæterum auditio remedio, à P.G. ad regularum perfectam obseruantiam excogitato, vt plures scilicet ad id munericis delecti Societatis domos, quæ singulis demandatae essent visitarent, ingens lætitia significatio facta est.

C O L L E G I V M
MESSANENSE.

COLLEGIVM Messanense nostrorum capita tria & nonaginta censuit, Sacerdotes vnum & viginti, ex quibus duo Theologiæ Professores, vnum Conscientiæ casuum, tres Philosophiæ, ex ijs verò: qui Sacerdotes, Præceptores sex Rhetoricæ & Humanitatis duos, Grammaticæ quatuor, Scholasticos tricenos, Theologiæ septem, Philosophiæ octo supra viginti, reliquos Coadiutores. Vita deceperunt tres: quorum vnuis Ioseph Pyrronius Calactensis Coadiutor post annos sex, quibus in nostra familia vixerat, obediencia clarus; obiit decimo Kal. Octobris, lenta tabe consumptus: sed eius patientiæ superstite memoria. Porro grassantibus per vniuersam Vrbem grauissimis diuturnisque morbis, in nostrum Collegium patuit aditus: siquidé illi è Nostris circiter tricenos grauiter inuasere, duos Panormitanos exemerunt. Alteri Ioannes Stremula nomen erat, qui sextum attigerat annum in Societate, ac tres

tres annos Præceptoris officio functus , cum annum Metaphysicæ studuissest, absoluto Philosophiæ curriculo, vitæ quoque curriculum absoluit, quarto nonas Octobris. Hic ob morum facilitatem toti Collegio lachrymas excussit. Insignis eius fuit in sumendo viatico lætitia : illud verò admirabile , cùm in rebus ad corpus & valetudinem pertinentibus deliraret maximè , in diuinis & ad animum spectantibus ratione pollebat: quod apertissimè patiuit in ardētibus ad Christum, eiusq; matrē, S. Michaellem, P. Ignatium suspiriis ac vocibus: in quibus quantum usus consuetudoque virtutis valeat , non obscurè demonstrauit. Tres annos alter in Societate fuerat Rocchus Gloriosus, qui absolutis Humaniorum litterarum studijs, non leui febri oppressus interiit, quarto Kal. Decembris. Nunc ad externa.

C A T E C H U M E N I octo sacro Baptismatis fonte abluti, quos inter annus grandeuia paulò ante quām extreum vitæ spiritum emitteret. Senex item octogenarius Afer ad Christianam fidem insigniter excitatus est. Oues quippe noctu custodienti monachus aspectu grauis apparens, Christianus ut fieret, suadebat; ab eoque rogatus quis esset: Vincētius sū, inquit: cui ille, Nę tu ad surripendas oues huc aduenisti? quare sis abi hinc. Ad hæc verba S. Vincentius ab eius aspectu se sustulit. Aliquando rursus somno experrectus ad Christianam religionem ignotis vocibus excitari se audit ; dumque pauidus vocis auctorem interrogando querit , Mariæ nomen redi sentit, quam in eo templo, quod vocant (della grotta) Mamer-tini venerantur. Accensam præterea facem per cubiculum circunferri intuebatur ; sed cuius manu circunferretur , non videbat. His omnibus visis , diuinisque monitis , cum adhuc Afer obsisteret , aduersa fortuna iactatus, falsaque accusatione in graue discrimen adductus, ad Deum tanquam ad Patronum confugit; sequē inde apud

Nostros

Nostros recipiens illis animum aperuit , ac præsertim in audienda cœlesti voce torporem , in rogandis , arripiendis que ad Fidem necessariis ardore compensauit . Baptizatus in templo nostro ad tibiarum sonum & suauissimam vocum symphoniam . Curauimus verò (vt hoc exemplum esset alijs incitamentum) vt ex nobilibus duo susceptores illi forent , & ad sacrum Baptismatis fontem adfisterent . Præterea vt ne aliquod in illo cohonestando honoris genus per illum diem desideraretur , à viris Illustribus summa benevolentia atque humanitatis significazione suscepitus in Rhedam per Vrbem vniuersam vectus est . Cæterùm septem è Nostris constituti , qui Dominicis diebus diuersa pietatis munera obirent , atque animabus quam possent opem ferrent . Vtque Vrbis carcer præcipuum sensit præsidium . Multi ad meliorem frugem se receperunt : nec defuit , qui militorum annorum maculas confessione dilueret , aut qui se flagris crebrò diuerberaret . Scortis facillimus , inueterato more , in carcere adiutus penitus est interclusus . Praua ludendi publicè consuetudo sublata . Ut quotidie litaniæ recitarentur constitutum . Singulis diebus viri nobiles per horæ dimidium , eorum qui conduntur in carcere cœtum cogentes , piū aliquem libellum legendum curant . Decreuerat ibidem homo omni spe destitutus in altissimum puteum præcipitem sese agere : nostri miserum & à tam immani deliberatione auocarunt , & ab ingenti criminum labo , in qua annos quatuordecim delituerat , abstraxerunt . Statuerat alius vxori suæ per aliquem necem inferre : siquidem illa à firma coniugij fide descierat ; nostrorum tamen monitis cum vxorem ad se venire iussisset , eam induxit , vt in cœnobium se reciperet , ibique cælibem vitam traduceret . E Scholasticorum Sodalitio quinque in religiosam militiam prodiere ; in nostram tres , in Capucinorum duo . Mulier nobilis suscipienda prolis cupida , vt scilicet

scilicet cum viro partu illo tanquam arctissimo amoris vinculo connecteretur, Confessarium frequenter obsecrabat, ut à Deo bonosum omnium munificentissimo largitore id muneris obsecranti impetraret: à quo cum didicisset, ut Sanctorum opem imploraret, idque sedulò præstitter: nunquam tamen res votis respondit: tulit tempus occasionem ad Ignatium parentem nostrum confugiendi: narrauerat quippe facerdos foeminæ, quod in Collegio audierat de Ignatio pridem accidisse, miraculum: itaque mulier Confessarij hortatu, ab Ignatio quod diu peroptauerat, contendit precibus, pollicita partum illi dicaturam si daretur: peracto mense beneficium sentit Ignatium: eaque nocte, quam Domini Natalis illustrat, masculum parit, Ignatio dedicat, eiusque nomine appellandum curat.

COLLEGIVM PANORMITANVM.

L V I T Panormitanum Collegium quinquaginta: Sacerdotes vndeциm, quorum quatuor Professores fuerunt, Humanitatis duo, alter foris, alter domi, tertius Philosophiæ, quartus Theologiae; reliqui Præceptores quinque; Grammaticæ quatuor, unus illius socius, qui præfuit domesticæ Academiæ. Academicos sexdecim, Theologiae Auditores duos, quorum alter Sacerdos; Coadiutores septemdecim. Hic annus feliciter exiit. Vir Illustris Ioannes Plutamoniæ aureorum vicena millia in Collegij foundationem dedit, ut operiam inchoato tandem fastigium aliquando imponeretur. Quod erat optatum maximè, ut ingenti Panormitanorum adolescentium numero par subsidium, ad

E

8 PROVINCIA SICILIENSIS.

maiores Dei gloriam præstaretur. Pransus est fundator apud nos post aliquot dies: habita est oratio in triclinio: aula maxima peripetas matis exornata, multis carminibus conscriptis: ipsius aulæ paries ex iisdem carminum paginae triumphalis fornícis suspiciunt oculis reddebat imaginem: grati animi monumentum. Lætari senex ac gestire, Summam, inquiens, capere se voluptatem, & mirificam existimare gratiam in conuentu sedere medium virorum religiosorum, ac sapientium, quales Societas parere & nutrire solet.

VENIO nunc ad fructum, qui ex hoc agro quotannis colligitur. In Gymnasio summa quies, & tranquillitas sedem posuere. Factum est ut singulis quibusque Dominicis vna ex Grammaticę classibus pueros ad sacras epulas pro aliquo sermone instructos ac paratos mitteret; ut omnes pueri mensu quoque spatio, vel semel cōmunicent, non sine illorum ædificatione, qui ad ædiculam nostram ventitant.

SODALITIA duo Humanistarum, & Philosophorum, ut vocant, cum classibus: mirum quantum in emitendis foetibus religiosis familiis concertarunt: quatuordecim circiter peperere, nostro ordini quatuor, reliquis decem. Oratorium puerorum tum delectu, tum vberे fructu illustrius solito fuit: delectus factus ex Capitularibus. Plerique octauo quoque die communicant. Natalitiis feriis effigitarunt quadraginta horarum preces, impetrarunt, impetratas diligentissime obiuerunt. Sed de eorum qui humanioribus literis dant operam Sodalitate præcipue hæc possunt: Sacramentorum frequētia singulis hebdomadis insignis est in omnibus ferè Sodalibus; neque fructus vmbritilis, at solidus. Adolescens, ut ne saltem osculum ferret, pecuniam refutauit, moxque pudori suo timens magna vi ex illius conspectu se præripuit. Alius, quod maioris est fortitudinis, cum esset in cubicu

cubiculo, ne à muliercula quadam ibi reperiretur, è fenestra prosiliit. Propositū verò Religionis commune prope est omnium: septē enim circiter ex omnibus demi possunt: rem haud esse verbo tenus, mores, modestia, maturitas, exempla virtutum probant. Hoc etiam præteriri non potest, quod etsi neq; ad Congregationes neq; Gymnasium pertinet, tamen certè huius Collegij est. Iuuenis in id sceleris lapsus erat, vt culpæ grauitate perturbatus, de salute sua desperaret, & medicinā perosus Medicos fugeret: sed præter spem aliquando incidit in Nostrorum quemdam. Is (quod nostræ Societatis est munus) hominem ad confessionem hortatur, vt scilicet tanto se animæ periculo liberet: applicuit cohortationi aurem miser, decreuit sistere se ad Sacerdotem; verum enim verò diem ob verecundiam differebat. Interea dæmon illum conficiare, exagitatique; aut Deus potius Pater misericordiarum his portentis excitare dormientem. Sæpe etenim sese fusi canes aspectui offerebant minarum ac terroris pleni, qui ne faxis quidem abigi poterant: interdum verò facile euanecebant: quid tum? mane dum in lecto iacet, dupli consopitur somno, colaphum sibi impingi cum hac voce sentit: Quousque tandem Sacerdoti peccata non deteges? Exergiscitur terrore percussus, eoq; animatus metu, ad sacerdotem Societatis conuolat, ac se obfirmatis diu laqueis extricat.

F I N I S sit felicissimus, ac ter quater beatus vitæ terminus Io. Baptistæ Martini. Hic consumptus in breui explevit tempora multa. Etenim florescente prima iuuentu, exacto iam biennio in Grammaticæ professione in hoc eodem Collegio, anno quarto Religionis conflictatus grauiter aliquot mensibus prisus, ac sanguinis electione, sine ylla vnquam impatientis animi, aut ægri nota, sine querela, quatuor horas circiter ante solis ortum die Apostolo Andreæ sacro Apostolicus verè adolescens migravit.

uit in cœlum: tranquillo abiit animo vultuque, præsentes
extremum hilariter alloquens, ac flagitantibus, vt pro se
Deum in cœlis oraret, id summa sinceritate pollicens.
Næ aliter vitam finire non poterat, qui dum ægrotaret
constanti semper animo, pacatoq; fuit, semper & ad Dei
voluntatem sese paratum exhibuit, & cœlestis visenda
patriæ cupiditate flagravit: quare pridie quam obiret ro-
gatus à Sacerdote, qui illi assidebat, ecquid cuperet? Ni-
hil, inquit, præter coelestem patriam. Paulò antequam ex-
piraret iterum interrogatus, vtrum B. Virginé agnosceret?
(erat contrà S. Mariæ Maioris imaguncula, quam è cubi-
culo in valetudinarium prope lectum asportandam cu-
rauerat, & sub extremum spiritum ante oculos suspendi
voluerat) respondit: Semper sibi B. Virginem agnoscen-
dam sese præbuisse. Spiritum tandem exhalauit sub hæc
verba: Maria Mater gratiæ, Mater misericordiæ, tu nos ab
hoste protege, & hora mortis suscipe. Ac ita suum spiri-
tum à B. Virgine suscepimus, filioque charissimo obla-
sum, ostendit.

COLLEGIVM CATANENSE.

N Collegio Catanensi numerantur è nostris
duo & viginti, Sacerdotes vndecim, Gram-
maticæ Professores duo, Humanitatis unus,
reliqui Coadiutores: Adsciti in Societatem
duo. Fuit hoc anno rerum spiritualium messis lætissima;
Nostrorumque opera omnibus gratissima; nonnullis pre-
cipue Nobilium capitum, qui cum à nobis alieni essent,
nunc & familiarissime nobis videntur, & mutatis moribus
toti Ciuitati exemplo sunt. Alij concubinas dimisere qui-
bus

bus sex , decem etiam annos adhæserant. Mulier diu in
cœno turpitudinis volutata emersit , & in cœnobium
pœnitentium ad abluendas vitæ maculas se recepit. Sed
dum solemnes cærimoniae , vt solet , in templo fierent , ec-
ce tibi (tantum valet exemplum) muliercula conscientia
maleficorum suorum stimulata , erumpentibus præ cor-
dis compunctione lachrymis ac fletibus , prodit in me-
dium ; satetur se peccatricem , omnibus qui aderant (ade-
rant verò permulti pleno templo) rei miraculo obstu-
pentibus : deinde ad matronæ cuiusdam nobilis pedes
procumbens , eam lachrymis obtestatur atque obfecrat ,
vt sibi præsto sit , ipsamque domi suæ famulatum reci-
piat. Res pro votis euenit ; suscepta domum est à Matrona
illa , à qua & alijs principibus fœminis , Nostrorum horta-
tu dote præstata ad centum aureos , cœnobiū idem ingres-
sa , ibi religiosè vitam agit : quam dæmon , quod eius mil-
itiā euirasset , acriter verberibus interdum infestans , &
mulierem fortē esse , & religioso certamini aptam pro-
bavit . Et he quidem cœnobitæ sunt . Alia meretriciam vi-
tam detestata , corrogata ad dotem stipe , honestè cum vi-
ro nupsit . Turpis fœmina , quatuor puellarum mater , pro-
stituta iam pudicitia sua duarumque ex filiabus , ad id fa-
cinus designauerat tertiam : res ad Nostrorum aures simul
vt peruenit , virginem primū , cui pudoris periculum
imminebat , liberant ; deinde quartam in Virginum cœno-
bio collocant : tum matrem cum reliquis singulas hone-
stis matronis in officio continendas , ac sustentandas tra-
dunt . Multis præterea puellis res necessaria impertita , dos
ipsa à ditioribus confecta est .

DE confessionibus generalibus , pacificationibus , &c.
alieno restituto , ope pauperibus præstata , cæterisque pijs
officijs nihil attinet dicere . Sodalitia B. V. florent . Id
quod ex opificibus constat singulis diebus Dominicis
certatum meridie , præsertim æstuante sole , vt omnes do-

mi reperiant, abnuente interdum patre ob valetudinem, Ciuitatis vicos circumeunt, quicquid corrogant, pauperibus distribuunt. Itum est à Nostris in auxilium, cohortationemque ijs, qui ad patibulum ducebantur. Itaque factum est, vt illi non ad mortem, sed ad epulas procedere viderentur: ac longum ipsis censeretur spatium, quo tandem permenso, per debita maleficijs, sceleribusque suppicia (vt dictabant) suis in coelestem partiam demigrarent.

VIR nobilis qui templum nostrum frequentat, maiores annis ferijs sponte vicenos circiter aureos Nostris offerre consuevit, vt eos pauperibus dispergirent. Mulierum coenobia communem vitam non adhuc amplexa erant, noster cohortationes habuit saepissime (Rector enim efflagitantibus coenobijs, certantibusque inter se, cui illo die Pater deberetur, negare non poterat:) dicentis verba non sine factis audientium fuerunt. Moniales certatim auro argentoque Antistitis sinum impleuere, communem victimum, vestitumque poscentes. Episcopus duos è Nostris à consilijs in re graui decernenda voluit, adfuerunt, rem strenue adiuvuerūt. Sacerdotes duo in oppidum (Aquiliam vocant) ad negotium profecti sunt, Aquilenses Nostros conueniunt, orant supplices conciohem habeant: concionatus est alter tam frequenti conuentu, vt templum quamvis capax multititudini non sufficeret; ex ea vero concione tanta contritio secuta est, tamque vehemens spiritualis salutis desiderium, vt concionator eorum precibus & obtestationibus coactus sit diebus quoque profestis ad oppidanos verba facere. Confluebant plurimi, etiam ex agris, sepositis aratris ac ligonibus, per duo, interdum tria passuum millia: negotium quod erat priuatum publicum factum est ex concionibus, fructus ingens. Sacerdos alter totus erat in confessionibus: ægrotantium domus aditæ, ad audienda peccata: conscientiæ casus explicati.

plicati. Nostris ambulantibus per oppidum gens illa honorem ac reuerentiam exhibebat maximum; pars prodi-re in medium ad salutationes; mulieres è fenestris benè precari; pars Societatem prædicare, ac summis laudibus extollere: & sanè multum de hoc oppido Societas bene merita est.

COLLEGIVM SYRA- CV SANVM, ET Calactense.

SNC collegio Syracusano versati sunt duo supra viginti, Sacerdotes nouem. Humanitatis & Grammaticæ Professores tres: reliqui Coadiutores. Enituit Nostrorum opera in discordijs sedandis: quo in genere duplex exemplum: è magistris tibus duo inimicitias deposuere, in magnam alioqui perniciem erupturas. Inter primores item duos odia restineta. E prima nobilitate nostrorum diligentia in Cappicinorum ordinem cooptati duo, quorum alter ex exercitijs spiritualibus excultus est à Nostris: nonnulli Societatem in votis habent; sed locorum angustijs excluduntur. Sed alitia quatuor & numero & fructu crescunt in dies magis: inter hæc opificum coetus excellit. Festis diebus Vrbem circumeunt inopum gratia. Egenis consultum est, vt cum maximè: nam à Rectore mandatum est, vt nè pauperum aliquis stipis omnino expers dimitteretur: in quo vis diuinæ prouidentiæ perspecta est: nunquam enim eleemosyna, partim concionatore cohortante corrogata, partim à Nostris ostiatim emendicata, defuit. Gymnasium complures frequentant, præsertim verò de nobilibus, qui dant non vulgare specimen sui profectus. Extremis

bacchanalibus quadraginta horarum supplicatio instituta est, nec sine vbere fructu : plures enim ita ad pietatem sunt excitati, ut non modò preces ad Deum fuderint, verum etiam peccata confessione expiarint. Sacerdos v-nus triduo ipso ante cineralia quadraginta totius anteaetæ vitæ noxas confitentibus aures dedit. Frequens fuit ad conciones concursus. Argentea statua S. Luciæ iam diu decreta, à concionatore pro suggestu commendata festinat ad exitum : cuius item sepulchrum nostrorum hortatu ornari, atque impensis colicœptum est, factumque ut ibi res divina quotidie fiat. Collegium trecentis aureis donatum. In templo itidem facella duo erecta, quorum alterum pereleganti tabula ornatur. Obiit Petrus Failla Coadiutor ex Scylacio Calabriæ oppido, ætatis annum agens sexagesimum septimum, Societatis trigeminum quartum ; qui pluribus annis ex valetudine patienter laborauit.

CALACTENSIS domus Socios habuit duos & viginti, Sacerdotes nouem, Praeceptores tres, reliquos Coadiutores. Civitas tota, ad omnia Societatis consilio vtitur, quasi vero piaculum sit à Nostrorum sententia discedere. Sacerdotes occupationibus distentissimi. Meretrix ut ad peccandum erat diligens, ita nunc ad percipienda sacramenta diligentior est. Latro nobilis in Valetudinario ægrotans, morti propior nullum de confessione consilium admittere volebat. Accersitur Sacerdos è Nostris, vt opem ferat, si forte illius hortatibus obstinatas tandem aures applicet : adest Pater, enititur pro viribus, sed neque hortando quicquam proficit : debebatur scilicet victoria piaculari aquæ ; vt enim moribundi frons à Sacerdote lustrali aqua oblita, ac sacro-sanctæ crucis signo munita est, mutato consilio peccata sua ritè detegit, ac magna salutis concepta spe, die inse-quenti tranquillo pacatoque animo moritur.

COL

COLLEGIVM MON- TIS REGALIS, ET BIVONENSE.

COLLEGIVM Montis regalis numerauit. Socios septemdecim, Sacerdotes septem (ex quibus unus casuum conscientia Professor,) Preceptores reliquos duos: cæteros Coadiutores; quorum unus vita cessit. Vitus Auerna, annos natus quinquaginta duos, post vicesimum quintum Religionis. Hic magnum præbuit patientiae exemplum donec morbus (cancrum Medici vocant) oculum quem occupauerat, effudit, & in cerebrum serpens lente, quamquam impotenti vi, vitalia capitis abrodit. Quinq; in albo Capuccinorū adscripti sunt. Itum est à Nostris ad monasteria mulierū, efflagitate id Archiepiscopo, magno cum Monialium fructu, qui à confessionibus captus est. Fratres germani ita inter se dissidebāt, vt alter alteri mortiferum vulnus infixerit: res de Nostrorum opera eò deducta est, vt alterum facinoris pœnituerit, alter iniuriam condonarit. Parturienti mulieri præsto unus è Nostris, ingemiscens peccata accepit, appositoque cœlesti agno eam partus difficultate liberalit. Decreuerant duo primarium Ciuitatis, ex insidijs, tollere: re audita Coadiutor è Nostris, illis, vt animum à tam immani proposito auercent, ita persuasit, vt secum ipsi postea facinus reputantes, ad dissuasorem magna cum gratiarum actione redirent. Sacerdotis unus industria septem virgines, pauperulæ illæ quidem, nec sine pudoris periculo, in matrimonio collocatæ, duabus exercitia spiritualia Societatis tradita magno cum fœnore: alter erat Vrbis Prætor,

Antistitis alter à cubiculo. Donatum est Collegium ab Archiepiscopo rure quodam, quod singulis annis centum circiter ac viginti aureos reddere solet.

BIVONAE versati sunt è Nostris duodecim, Sacerdotes sex, Preceptores duo, reliqui Coadiutores, Collegium loci commoditate frequetatur magis, magisq; (de domus mutatione dictum est annis superioribus) quare templum hoc anno ad multitudinem capiendam augere coacti sumus. Anus octogenaria Societati addictissima cum febrim quæ illi interitum minitabatur, nulla Medicorum ope posset expellere, imaginem P. N. Ignatij pectori suo admouit, atque ita cessit febris, & conualuit. Falsò inusserant duo, vni ex Nostris, nescio quam notam; atqui Deus ultioris iniuriam pati non potuit: intra paucos dies alter morbo absumperit est; in alterum à Magistratibus de quodam alio crimine grauiter inquisitum. Aucta est nostra domus à Ciuitate aureis annuis quinquaginta: semel etiam ad vitæ subsidium aureis quinquaginta super ducentos donata est. Hoc anno primùm in hoc Collegio distributio præriorum instituta. Habitus dialogus coram Paternonis Principe, alijsque iuris primarijs, cuius sumptu res omnis peracta est. Duo è Sodalitate B. V. in Societatem transiere: in Dominicanorum ordinem tres: dialogi fama multos è finitimus oppidis adolescentes in Gymnasium nostrum euocauit. Extremis bacchanalibus in templo nostro quadraginta horæ primùm indictæ. Habitus itidem dialogus hoc tempore de Christiana doctrina, pro rudi plebe, proque impetu infantium hominum his diebus compescendo: res fœliciter exiit. Episcopus Agragantinus re audita: ô, inquit, si in cunctis oppidis tales Coadiutores haberem! Nostrosque summis laudibus cohonestans, bono animo pergere iussit.

COL

COLLEGIVM RHEGINVM.

VERVNT in hoc Collegio Socij quatuordecim, Sacerdotes sex, Præceptores duo, cæteri Coadiutores. Incommoda quidem domus iam ab eo tempore, quo ignis hostilis Turcarum in Vrbem totam grassatus est; sed hilariter à Nostris, & quasi cum voluptate habitata: neque enim externis quicquam, quod eorum saluti foret, prætermisum est. Sollet autem Rhegina gens Nostrorum de sententia, omnia prope agere: quare lites grauissimæ direptæ inter viros Vrbis principes: paces conciliatæ, vlciscendæ iniuriæ ardor extinctus. Et hic quidem fructus inter alios ex concessionibus perceptus est. Mulier qua hora tintinabulum inchoandæ sacræ lectionis signum daret, aliò se recipiens, cum esset prope templum sōno campanæ inuitata ingreditur; aures dat: audita lectione Lectorem accersiri ad se orat: cui cum adesset, Ego, inquit, & filius meus ob conceptam turpitudinis suspitionem filiæ meæ in inferuenti nocte mortem inferre decreueramus: sed ex verbis tuis coacta mutare sententiam, volui id ut scires, & consilium dares. Pater mulierem à facinore deterruit, vt filius itidem tam immani proposito renunciaret, effecit puellam ipsam in tuto seruandam curauit, quo usque penitus, ut postea accidit, cessaret suspicio. Alius fortunatum consanguinei sui cupiditate inflammatus, eò se perduci sinerat, ut illi mortem dies plures machinaretur; at quum diuinæ lectioni forte adesset, cupiditatis immanitatem agnouit, omnemque resumendi propositi occasionem fustulit. Alius voluptati deditus diu à Confessione abhorrens, graui cæterorum scandalo, audita semel lectione,

ctione, puriorem sibi vitæ modum constituere decreuit, factaque generali confessione, ad rectum salutis iter reuocatus est. Mulier identidem diu turpi bus sceleribus obnoxia, emendatoris vitæ specimen dedit. Confessiones generales plures exceptæ: itum ad eos, qui vinculis detinentur; eorumque pauperrimi cibo interdum à nostris aduecto, quod Ciuitas magni faciebat, sustentati.

S V B aduentum Turcicæ classis trium & quinquaginta triremium duodecimo Kal. Nouembres, dum appropinquate nauali exercitu, Regini se in hostem comparant, Sacerdotes aliquot è nostris Christi de Crucie pendentis imaginem dextera gestantes, & extollentes, Reginam pubē hortari, bono animo esse iubere, ne animis diffisi cederent, ne Vrbem de more relinquerent, obtestari. Valuit sermo: auctis enim animis rem fortiter gesse. Illud autem maximo spectaculo, piæque voluptati fuit: certatim milites cæteramque multitudinem cum lachrymis ad Christi pedes exosculandos cōfluere, & peccatorum suorum veniam certo contritionis indicio precari. Secuta est contritionem confessio: etenim dum hostis aditum in Vrbem pertentabat, nostri in excipiendis confessionibus defessi erant; quandoquidem antequam Reginus cum Turca configeret, peccatorum pondere ad Sacerdotis pedes accidens, se leuabat. Pueri, puellæque cum matribus in templum nostrum, opem imploratum concursabant, quæ confessionibus, quæ fusis precibus cum lachrymis cœleste numen placantes. Antistes, nostrorum monitu, quadraginta horarum orationem indixit: à nobis etiam domi nostræ noctem ipsam, qua, certiore periculo, ne hostis Vrbem inuaderet, timebatur, Deo supplicatum est. Res ad miraculum processit: ex Reginis unus in prælio fortuna cecidit: ex Turcis plurimi interfecti, alij capti, & vires quidem hostis validores erant. Cessit itaque classis spe frustrata: iam enim sibi

sibi in animum induxerat, ut quatuor ab hinc annis urbem ferro ignique inuaserat, ita nunc instauratam flammas iterum absumere. Sed non eadem hominum cum superis vis est.

SODALITIA duo natu maiorum vigent maxime. Sodalis quidam non ex infima plebe grauibus contru-melijs in publico acceptus, impatientem animum coercuit, deque eo triumphauit egregie: Vade, inquit, in animæ salutem incumbenti respondendum non est; illaram tamen iniuriam condono. Hoc patientiæ monumentum diu in ore ciuum fuit. Ex quo Sodalitia maiori honore esse coeperunt. Eam ob rem, si cuiquam aliquid litis cum sodalibus est, non ad Iudicem, sed ad Sacerdotem qui Sodalitio præst, ad litem dirimendam configiunt. Bis hoc anno in téplo nostro per horas quadraginta meditationi vacatum est. Discipulorum numerus maior: excoluntur etiam ipsi pietate & moribus in duobus Sodalitijs, non sine fructu. Sacerdotes duo vicissim cum Archiepiscopo ad lustrandam dioecesim profecti sunt, quæ concessionibus, quæ Christianis rudium Institutionibus Antistitis operam iuantes; ipse vero ita nos diligit, ut unus videri ē nostris cupiat.

DREPANITANVM, ET MENENINVM Collegium.

DREPANI commorantur octodecim, Sacerdotes septem, Præceptores duo, reliqui Coadiutores: unus in Societatem ascitus est. Capularis anus mancipium grauiter ægrotans, quod in dubium vocaretur, utrum baptismatis fonte abluta esset, nostrorum opera, ex conditione, ut aiunt, eodem fonte

303

70 PROVINCIA SICILIE NSIS.

fonte lustrata est, quæ deinde simul ut totius anteactæ
vitæ maculas confessione detergit, statim abscessit è vita.
Homicidia vetita: lites compositæ magni momenti: pacificationes procuratæ. Illa fuit insignis. Inter potentiores bellum intestinum obortum erat; ita ut posita vtrimeque acie, cum sclopis ardentibus periculis iniaretur: at Nostrorum interuentus odij faces extinxit. Puellis aliquot ne laberentur, lapsis etiam alijs manus porrecta: quidam ne mulierem noctu è fenestra lapsuram raperet, deterritus. Duo sceleris sorde marcuerat, alter annos decem, alter duos & quadraginta; nitori tandem pristino restituti. De vtroq; Xenodochio optimè hoc anno meruit Collegium nostrum, ægroti omni prope præsidio destituti, nec diebus sacris à re diuina solatum, nec à Sacramentis robur, nec moribundi ab assidentium cohortatione subsidium capiebāt. Nostrorum industria factum est ut annua pecunia duobus Sacerdotibus alendis, qui ægrotantibus præsto essent, constitueretur.

M E N I S quindecim, Sacerdotes septem, Præceptores duo, Coadiutores sex. Missus est Sacerdos in oppidum (Palatiolum nomen est) in quo mulierum cœnobium, quod vitæ necessarijs fructus anni pares non essent, communes vitæ leges non obseruabat: noster in concione, cum de necessitate, utilitate, excellentiaq; huius rei ad populum verba fecisset, facile persuasit ut priuatis opibus publicum hoc negotium iuuaret, corrogati ad hoc aurei quingenti: præterea cum alias pro rostris eadem de re ageret, ita ut suadentis sermo præualuit, ut mulieres annulis aureis, inauribus, torquium filis, armillis, digitalibus sese exuerent, alias orbiculos vestiarios aureos è puerorum amictu diuellerent. Ea fuit munera summa, ut diuina aræ calicem, pyxidem, spherulam, ampullas cum patena ex argento conficerint. Cætera huius Collegij sunt communia.

COL

MELITENSE, AC MAR-
SALENSE COLLEGIA, ET
RESIDEMTIA CALATA-
nixetensin.

MELITENSIS familia duodecim consta ex Nostris, Præceptoribus duobus, Sacerdotibus quinque, totidem Coadiutoribus. Melitenses magis magisque in Societatem afficiuntur; nonnulli præcipue quibus nomen Societatis suspetum erat, & inuisum. Equitum plerique ab Societate nostra plurimum adiumenti, ac nitoris familiam suam accepisse prædicant. Confitentium numerus maior fuit, Equitum præsertim, quibus, præter Cappellanos, ut vocant, suos, & Societatis nostræ Sacerdotes, peccata aperire licet nemini. Solemnioribus festis diebus accedit, ut non pauci sanè desiderio suo fraudati, confessionem differre coacti sint; adeo frequens concursus fuit. Illud verò commendare solent maxime, à confessarijs nostris, etiam ex infima plebe, aut fæce trirenium excludi neminem. Magnus Magister, Episcopus, & Inquisitor in multis Nostrorum consilium petierunt. Nonnulli ex licentiore viuendi genere, per generalem confessionem ad æquum se receperè. Puellæ sex nostrorum opera Monasterium virginum ingressæ. Vni, quæ domo sua, ne suorum turpi exemplo contaminaretur, sponte cesserat, ex eleemosyna quæfita dos est, & coniux datus. AEris alieni restitutio, mulierum ad pudicitiam receptio, inimicorum conciliatio, communia sunt. Duabus post Catechismum baptisma impertitum est. Hoc anno Melitæ, orationis quadraginta horarum in templonostro cum celebri symphonia, extremis bacchanalibus receptus est mos: quo tempore certis lu-

di.

72 PROVINCIA SICILIENSIS.

dis annuis diuino Numinis quām maximē infensis interdictum est. Gymnasium frequentatur nōn Insulanis modo; sed alijs qui in Equitum ordinem cooptantur: quorum non pauci, ut prædicant, idcirco domo à parentibus huc mittuntur, quod ab hominibus Societatis erudiendi instituendique sint: quae ad literas pertinent à nostris querere consueuerunt: eam ob rem mense Septembri, die natali Beatissimæ Virginis (quem diem latum ac honoratum habent, ob insignem victoriam de Turca partam: quo item die eiusdem Virginis imaginem, opus, ut traditur, ipsius Lucæ Rhodo delatam ostentant) drama à nostris haberi voluerunt, cuius argumentum de sacrarum imaginum veneratione fuit. In exequijs Philippi I. Regis præter epigrammata, emblemata, cæteraque carminum genera, quæ dedimus, orauit è nostris unus, gratissimo animo auditus. Sodalitas B. Virginis nunc primum cum primaria Romana coniuncta est. Collegij hoc anno tandem situs, qui gemina ex fronte intercoepus erat, sumptibus Antistitis continuatus est: templum quoque Sacello auctum, eiusdem munificentia, à Sancto Damaso nomen habuit. Mulier ad coædificationem Collegij aureos centum dedit. Ad eandem Socius noster, facta sibi potestate à Nostro P. Generali aureos ducentos ex patrimonio suo attribuit. Cæterum Melitensium omnium ac Equitum perspecta iam in nos propensio ac benevolentia, de Collegio nostro benè sperare iubet.

M A R S A L E N S I S ager adhuc nouellus est, maximam autem spem colonis affert: fructus præcipuus inter cæteros ex doctrinæ Christianæ explicatione capitur. Solet esse puerorum numerus confluentium ad ducentos: neque verò bona pars villicorum deest: quæ res Confessarijs illorum, erudiendi in confessionibus onere, non paru leuat. Exercet se in hoc agro è nostris quatuordecim, Sacerdotes sex, Præceptores duo, reliqui Coadiutores.

RESI

RESIDENTIA Calatanixetensis sex aluit Socios, Sacerdotes duos, Adiutores alias. Quadraginta dialis ieiunij, & Aduentus tempore in templo nostro concionatum est magno cum fructu: sexta quaque feria plerisque viris nobilibus diebus verò Dominicis à prandio plebeis hominibus sermo habitus est. Sacerdos noster captivos duos redimendos curauit. Neque præterea in hac Residentia communes illi fructus desiderati sunt; homo damnatus capite Nostrorum ope ab resti liberatus est.

DOMVS PROBATIONIS MESSANENSIS, ET Panormitana.

MESSANENSIS Probationis domus duos supra triginta complexa est, Sacerdotes quatuor, totidem veteranos, cæteros tyrones, quorum hoc anno nouem accessere. Res spiritualis valde bene processit, atque omnium virtus intus forisque enituit. Emigrarunt ex hac vita duo Bartholomeus Bancherius, qui annum ipsum ægrotauit, & P. Iacobus Leuantus in Missione Pattensi, de quo ut admirabilem Dei, ac Domini nostri sapientiam, & arcanam prædestinationis legem suspiciamus, paulò altius rem exordiemur. Hic ab hinc annis duodecim post duos & virginis, quibus in Societate militauit, ab illa defecerat: verùm longo spatio quantam salutarium stipendiorum iacturam fecerat expertus, iterum de Societate cogitat, rursus admitti ac recipi efflagitat, misericordiam implorat, exposcit: & aliquando recipitur. Recepérunt sane Patres pœnitentiæ nobile specimen, Societatis nostræ laudum ac virtutum egregium præconem. Admirabantur tyrones, cæteriq; in homine ardorem animi: ac religiosæ perfec-

F

ctionis inexhaustam sitim: ediscebant ab hoc Præceptore adolescentes illi quid esset Societas; & illum interdum illachrymantem, dum de Societate, deque omnium virtutum acquisitione, ac perfecta sensuum nostrorum abdicatione, familiarem sermonem haberet, intuentes ad religiosæ integritatis studium, & in Societatem nostram caritatem, venerationemque accendeantur. Nitebatur ille quidem sibi, quâ verborum pondere, quâ erumpente lachrymarum imbri, exprimere quid de Societatis instituto sentiebat: sed haud quaquam abundè posse sibi videbatur. Et sane sui ipsius, ac sensuum suorum continentia admirabilis erat. Venio nunc ad Missionem.

P A T T A S missus ad concionandum, id poscente Episcopo, ter concionatus est, vltimum in Philippi I I. Regis obitum; quo in sermone, cum tritissimum illud usurparet: **Quis** scit utrum ad decimum quintum diem (de me ipse, inquit, primum loquar) sit peruenturus? de se verè dixisse visus est. Agebatur tertius dies ab ijs verbis, cum se febrentari sentit: itaque lætissimo atque incredibili tolerantis animi significatione in ægrotatione se gessit. Cumque tandem ipsi à socio de salute sua Medicos desperasse nunciaretur, quare se ad coeleste viaticum appararet, o inquit, iucundissimum nuncium: Age verò, frater charissime, bono animo esto, ecquid mihi nunciari beatius poterat? igitur ut veniat ad me Dominus meus, quem amo, quem desidero? Illud verò memoratu dignissimum est: cum mirificam erga Patres, fratresque benevolentiam & charitatem haberet, ut ab ijs facile diuelli abstractique non posset, dum ægrotaret, socium compellabat særissime, eumque orabat, ut ipsum alloqueretur; Incredibile enim quantum, inquiens, solatij capio ex nostrorum colloquio: video enim mihi cum Angelis colloqui: æquissimo tamen animo procul à domo procul à nostris ægrotare, vel etiam mori pertulit. Diem obiit pridię Idus Ianuarij,

Ianuarij, non sine Antistitis, & Canonicorum sensu doloris: eius corpus praeunte funerali pompa, in templum maximum delatum, honorifice ibi post rem diuinam, cantu ac solemnibus coeremonijs celebrem, sepultum est.

R E L I Q V A est altera missio in oppidum quod Monsfortis appellatur, huc Sacerdos cum Socio missus, quadraginta dierum ieunio concionatus est. Fructus hi præcipui: tria inimicoru: paria inimicitiam eiurarunt. Primum quidem sexennale odium aluerat, id à plerisq; dirimi frustra tentatum fuerat; insignis enim alterum distinebat iniuria: sed aliquando tandem diremptum est, qui offensam acceperat post confessionem offensorē amplexus, iniuriam illi condonauit. Alterum quod in factionem ferè diuisum erat conciliatum est, alter enim duorum ad Sacerdotis genua procumbēs, se quicquid ipse iuberet executurum pollicetur. Tertium hunc finem sortitum est; alter inimicorum cum omni familia sua, quæ eodem irarum igni exarserat, depositis odijs, confessione se expiauit, & nonnihil exercitorum spiritualium Societatis meditatus, morum commutatione omnes ædificauit. Sublatæ deinde vanæ quædam superstitiones, prauæque consuetudines quibus obstricti oppidani tenebantur. Fotum præterea, insigniterque auctum B. V. Sodalitium.

I N Domo Probationis Panormitana numerati vnu: supra tricenos, Sacerdotes quatuor, totidem veterani, reliqui tyrones, nostra hæc recens familia huic nouæ Vrbis regioni, quam bona pars agrestium hominum ac rudium habitat, in exponendis Christianæ doctrinæ legibus mirum quantum affert emolumenti: est enim hæc regio à cætera Ciuitate prope discreta. Valetudinarium opem quoque mirificam sentit, alijs aperiendorum criminum instituti præceptis, alijs Christianæ rei rudimentis expoliti, alijs alijs remedij adiuti.